

ДУГО ПУТОВАЊЕ КА ЕВРОПИ

Европска унија је у јуну усвојила Концепт подршке реформи сектора безбедности. То значи да ће у будућности вероватно ниво реформисаности тог сектора бити један од критеријума за наше прикључење Европској унији.

Да ли је Војска Србије “чардак ни на небу ни на земљи”? Необична ситуација у којој се налази Министарство одбране, које још нема институционални статус унутар Владе Србије, даје повода за такво размишљање. Томе доприноси и непостојање јасно артикулисаног заједничког става значајних политичких актера о ВС, која се на том нивоу углавном користи у дневно политичке сврхе.

У таквим условима Војска трагајући за професионалним идентитетом, настојећи да релегитимише своје мисије, усвоји демократске принципе западног света, интегрише се у национални, али и у евроатлантски систем безбедности. Задачи су утолико тежи, што добар део станоштва, према истраживању јавног мњења, и даље не види потребу уласка у Нато.

Јавни дијалог између државних званичника, цивилних експерата и грађанског друштва о особеностима система безбедности у Србији, његовим постигнућима у последњих шест година и о изгледима за будући развој, остварен на недавној међународној конференцији о реформи система безбедности у Србији (Београд, од 29. до 31. октобра), могао би Војсци да олакша тај терет. Макар само због тога што, према речима помоћника министра за политику одбране Снежане Самарцић-Марковић, “више људи схвати шта и зашто радимо, лакше ће нас подржати”.

Тако је, заправо, међународна конференција “Реформа сектора безбедности у Србији – достигнућа и перспективе” одржана у прави час. Организовали су је Центар за цивилно војне односе, Влада Чешке Републике и Женевски центар за демократску контролу оружаних снага, у покушају да пружи свеобухватни преглед реформи. Таква настојања пратила је и тематска подељеност на шест сесија, на којима се говорило о реформи Војске Србије, полиције, безбедносно-обавештајних служби, парополитијских снага, сектора безбедности, те о евроатлантској интеграцији Србије, зборнику радова “Јавност и војска”. Конференција је завршена пленарном дискусијом која је посвећена покретању националног дијалога о реформи сектора безбедности.

Излагачи су покушали да означе најзначајније препреке за реформу сектора безбедности, приоритете у реформи, кораке ка заокруживању правног и стратешког оквира за развој, допринос интеграцији Србије у евроатлантску заједницу, уређивање на начелима демократске и цивилне контроле. У истом радном оквиру кретала су се и излагања представника МО, помоћника министра за политику одбране Снежане Самарцић-Марковић, помоћника министра за људске ресурсе др Зорана Јефтића и заступника начелника Војнобезбедносне агенције Светка Ковача.

Према речима Снежане Самарцић-Марковић, реформа је, између осталог, системски покушај корените промене свести унутар, али и ван система одбране. У друштву постоји консензус за улазак у Парт-

ИСКУСТВА ЧЕШКЕ

Излагање стручњака за систем безбедности из Чешке обогатило је конференцију за компаративно искуство земље која је морала да прође кроз транзицију и ослободи се наслеђа из ауторитарног периода. Посебно је био занимљив осврт Јане Шинделкове из чешке амбасаде у Београду, која је истакла да сваком народу његови проблеми изгледају најтежи. “Када је Чешка изашла из социјалистичког система, имала је потпуно срушену привреду и на многим пољима је морала да почне испочетка. Чешка, додуше, није као Србија била условљавана, али је 15 година покушавала да доведе државу у ред како би могла да уђе у ЕУ и Нато”, рекла је Шинделкова.

Поуке из других транзиционих земаља која се налазе у ситуацији сличној овој у Србији, представили су гости из Женевског центра за демократску контролу оружаних снага.

нерство за мир. Како у ПзМ неће ући само војска, већ цело друштво, оно има право да зна зашто тамо треба да закорачи. Њен одговор је – зато што нема алтернативе.

Зоран Јефтић је представио организацију МО и њену пројекцију од 2007–2010. Тренутно бројно стање је за 12.000 мање него што је било прошле године. Већ 2007. биће између 27.000 и 28.000 припадника професионалног састава, а 2010. тај број ће се смањити за још неколико хиљада. “Желимо да у оквиру расположивих финансијских средстава развијемо војску која може одговорити постојећим безбедносним изазовима”, закључио је Јефтић.

Реформа система безбедности везана је и за постизање стандарда важећих у Европској унији. Она, наиме, показује Европској унији да земља која то оствари прихвата европске вредности. Стога се ни припрема Србије за пријем у ЕУ не спроводи само преко економије, подсетила је директорка Канцеларије за придруживање ЕУ, Тања Мишчевић, па се може очекивати притисак да се испуне захтеви и у области реформе система безбедности. Специјални изасланик за Нато, Бранислав Милинковић нагласио је да “уласком у ПзМ престајемо да будемо црна рупа огромног евроатлантског простора и добијемо одређене безбедносне гаранције”.

Конференција је показала да је јавни дијалог између различитих субјеката система безбедности добар начин за суочавање различитих погледа и сагледавање реформе, али и за подстицање расправе о доктринарним оквирима националне безбедности и размештање да напори чињени у оквиру система одбране целу земљу приближавају „европској породици народа”. ■

С. ЂОКИЋ
Снимео Д. БАНДА